

Til: Styret for Naturhistorisk museum

Sakstype:	Vedtak
Saksnr.:	V-SAK 14
Journalnr.:	16/833
Møtedato:	26.05.2016
Notatdato:	19.05.2016
Saksansvarlige:	Lønnve

Sakstittel: SAB-rapporten - høringsuttalelse til gruppe 4's anbefaling

Bakgrunn:

SAB-prosessen omfatter arbeid som har pågått over flere år ved UiO. Utgangspunktet er UiOs overordnede styringsdokument Strategi 2020 <http://www.uio.no/om/strategi/Strategi2020Norsk.pdf>.

I 2012 tok Rektor initiativ til å få dette dokumentet vurdert av et internasjonalt panel og oppnevnte et Strategic Advisory Board (SAB) bestående av professorer og universitetsledere for å få deres synspunkter på hva som skal til for at UiO skal kunne måle seg med de fremste utenlandske universitetene. Panelet ga sine råd i 2014 i rapporten "Build a Ladder to the Stars" <http://www.uio.no/om/organisasjon/utvalg/strategic-advisory-board/sab-rapporten110814.pdf>.

SAB-panelets råd er deretter vurdert i en prosess i flere faser, og arbeidet nærmer seg avslutning. Tilsammen har fire arbeidsgrupper vært i funksjon. Den siste gruppen har sett på UiOs organisasjons- og styringsstruktur, og deres anbefalinger ble drøftet første gang av Universitetsstyret 14. mars. Gruppen har vært ledet av professor Arild Underdal og deres rapport "En organisasjons- og styringsstruktur som understøtter UiOs strategiske mål" er tilgjengelig på <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/prosjekter/strategic-advisory-board/dokumenter/rapport-fra-gruppe-4-norsk.pdf>.

Den ordinære høringsfristen til UiO er satt til 25. mai, men NHM har fått beskjed om at museet kan levere sin uttalelse i ePhorte den 26. mai, slik at dette kan behandles i styret.

Utarbeidelse av høringsuttalelsen:

I høringsuttalelsen skal museet svare på:

1. Tiltak man vurderer som særlig viktige innen prioritering av kvalitet og nyutvikling på alle nivåer i organisasjonen:
 - prioritering av fordeling av midler
 - rekruttering av vitenskapelig personale ved raskere saksbehandling og karriereutvikling for unge forskere
 - rekruttering av ledere gjennom valg, tilsetting eller en hybridmodell

Naturhistorisk museum

Postadr.: Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo
Kontoradr.: Sars gate 1, Tøyen, 0562 Oslo

Telefon: 22 85 50 50
Telefaks: 22 85 18 32
postmottak@nhm.uio.no
www.nhm.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

2. Tiltak for tettere og mer effektiv samhandling mellom styringsnivåer:

- styrke handlingskraften for UiO som institusjon
- åpne opp for ideer og initiativ nedenifra
- rydde av veien ukklarheter/merarbeid som følge av delt og enhetlig ledelse

3. Sikre manøvringssevne og bygge opp et større økonomisk handlingsrom for ledere og styrer på alle nivåer

- handlingsrom settes inn på nivå 1 (UiO sentralt), tunge strategiske løft
- handlingsrom settes inn på nivå 2 (fakulteter og museer), tunge strategiske løft
- handlingsrom settes inn på nivå 3 (Institutter og sentre), operativt på lokale tiltak

Hovedformålet i Strategi 2020 er formulert slik: «UiO skal styrke sin internasjonale posisjon som et ledende forskningsuniversitet». Gruppe 4 leser SABs betoning av behovet for en kraftig satsning på toppforskning for å møte den stadig hardere konkurransen fra universiteter i store land med rask økonomisk vekst. I tillegg kommer regjeringens *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2014-2015*, som varsler et taktskifte gjennom sammenslåing av institusjoner og høyere faglig kvalitet. De viser også til *Produktivitetskommissjonen*, som ser de store utfordringene i norsk økonomi som et tungt argument for mer selektiv satsning på toppkvalitet i forskningen.

UiO er et breddeuniversitet preget av et samfunnsoppdrag, og det forventes at UiO skal bidra med kompetanse som det norske samfunn har interesse av og bruk for. UiO er også en organisasjon preget av stor heterogenitet, der hovedstrukturen har ligget fast siden 1996.

Styring, ledelse og organisering er virkemidler som skal styrke UiOs evne til å nå de ambisiøse målene i Strategi 2020. Samhandling internt, enhetlig ledelse gjennom hele linjen og rekruttering blir tatt opp som viktige generelle utfordringer i denne forbindelse.

Universitetsmuseenes oppgaver og vilkår er imidlertid ganske forskjellige fra fakultetenes. Likevel er museene sidestilt med fakultetene i UiOs organisasjonsstruktur og museumsdirektørene er representerte i dekanmøtet på lik linje med fakultetslederne.

Spørsmålet Gruppe 4 reiser er om dette mangfoldet kan utnyttes positivt eller om det hemmer UiOs faglige virksomhet, og dens samlede beslutnings- og gjennomføringsevne. Det anbefales en grundig gjennomgang av organisasjonen. Videre foreslår Gruppe 4 at Dekanmøtet kan utvikles til å bli en tydeligere faglig og strategisk rådgivningsgruppes for UiOs øverste ledelse, og at deltagelsen i dette møtet **kun** begrenses til universitetsledelsen og dekanene.

Lest gjennom NHMs briller blir man usikker på hva museenes rolle er i et fremtidig UiO. De to universitetsmuseene er bygget opp rundt hovedpilarene: forskning, formidling og samlingsforvaltning. Forskningskomponenten er sammenlignet med de store fakultetene liten, men den har sin forankring i samlingene. For eksempel er kartlegging av naturmangfoldet i Norge en del

av NHMs samfunnsoppdrag, men er dette et komparativt fortrinn for at UiO samlet sett skal kunne hevde seg mot andre store universiteter i utlandet?

Formidlingsdelen, som er svært omfattende sammenlignet med UiOs andre enheter, tar utgangspunkt i både forskningen og samlingene. Formidling gjennom universitetsmuseene er også fremhevet som strategisk viktig i UiO 2020, men er **ikke** en del av Gruppe 4s vurderingsoppdrag. NHM spør seg om ikke fremragende formidling også styrker UiOs internasjonale posisjon som et ledende forskningsuniversitet.

For ti år siden var diskusjonen om museenes plass i universitetssystemet oppe sist. Det såkalte Rognanutvalget konkluderte i 2006 (NOU 2006:8) med at museenes viktigste oppgave var å arbeide med samlingsforvaltning og formidling samt forskning i forbindelse med dette. Opprettelsen av universitetsmuseene, og begrunnelsen for å videreføre en slik ordning som en del av UiO, bygger på ideen om at samlingene er viktige kunnskapsarkiv og avgjørende for at det skal produseres ny kunnskap og ny opplevelse. NHMs høringsuttalelser vil kunne ta utgangspunkt i denne bekymringen over museenes rolle i UiOs fremtidige organisasjon.

Museets forslag til høringsuttalelse er fortsatt under utarbeidelse og vil bli ettersendt.

Forslag til vedtak:

Styret slutter seg til forslaget til museets høringsuttalelse med de merknader som fremkom i møtet.

Vedlegg: Forslag til høringsuttalelse (ettersendes)